

asiantuntija Klemola ja pääsihteeri Karanko

17.4.2025

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Hallinto- ja turvallisuusjaosto

**PUOLUSTUS- JA ILMAILUTEOLLISUUS PIA RY:N LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON
SELVITYKSESTÄ: REARM EUROPE- SUUNNITELMA, E21 / 2025**

Yleistä

Ymmärrämme hyvin lähtökohdat Komission ReArm Europe- suunnitelmalle. Pidämme äärettömän tärkeänä sitä, että Eurooppa investoi puolustukseensa ja ottaa vahvempaa roolia maanosan turvallisuudesta.

Tuemme Suomen kantaa. Suomalaiselle alan teollisuudelle sekä Suomen sotilaalliselle huoltovarmuudelle on äärettömän tärkeää, että mahdollisilla ReArm Europe- toimilla tuetaan puolustusteollisen tuotannon entistä laajempaa maantieteellistä kattavuutta ja että tukea suunnataan nimenomaisesti itäisen etulinjan maille.

Euroopan turvallisuustoimiväline eli SAFE-rahoitusväline

Pidämme tärkeänä, että rahoitusvälineen kohdentuminen on linjassa Suomen tarpeisiin sekä Naton puolustussuunnitteluprosessin mukaisiin jäsenvaltioiden suorituskyytavoitteisiin. Näitä tavoitteita ei tulisi enää erikseen määritellä erilaisissa Komission prosesseissa.

Ensi vuosikymmenellä Puolustusvoimien materiaalisen kehittämisen painopiste siirtyy maavoimiin. Suomalaisella teollisuudella on huomattavan paljon nimenomaan maasodankäyntiin liittyviä järjestelmiä ja kyvykkyyksiä. Näkemyksemme mukaan näillä huoltovarmuuden kannalta kriittisillä alueilla hankinnat tulee kohdistaa kotimaahan sekä sellaisiin eurooppalaisiin yhteishankkeisiin, joissa suomalaisella teollisuudella on vahva rooli. Ulkomailta hankittaviin järjestelmiin tulee lisätä teollisen yhteistyön velvoite järjestelmien huolto- ja kunnossapitokyvyn sekä puolustusjärjestelmän kehittämiseksi.

Suomen tulee käyttää SAFE- rahoitusvälinettä tavoitteellisesti. Puolustusvoimien kehittämissuunnitelmaan on jäänyt vajeita, joita voitaisiin paikata lisärahoituksella. Rahoitusvälineen käytössä tulee olla nopea. Siten olemme huolissamme puolustushallinnon kyvystä instrumentin käyttöön, sillä se edellyttää riittäviä resursseja ja erillisiä prosesseja nopeasti hankittaville suorituskyyvyille.

Huomautamme, että esitykset komponenttien alkuperästä on keinotekoinen eikä eurooppalaisella teollisuudella ole yhteistä ymmärrystä arvon määritelmästä tai laskentatavasta. Kokonaisuus on erittäin poliittinen ja täten ymmärrämme Suomen kannan 65 %:n koosta komponenttien kustannusten alkuperälle.

Euroopan investointipankki

Tuemme näkemystä Euroopan investointipankin (EIP) keskeisestä roolista ja sen kehittämisestä turvallisuus- ja puolustussektorin rahoitusmahdollisuuksien täysmääräiseksi mahdollistamiseksi.

asiantuntija Klemola ja pääsihteeri Karanko

17.4.2025

Erityisesti puolustusteknologiaa kehittävät ja tuottavat yritykset kohtaavat rahoitusvaikeuksia. Moni institutionaalinen sijoittaja tai pankkipalveluja tarjoavat pankit vetoavat Euroopan (ja Pohjoismaiden) investointipankin esimerkkiin. Siten olisi tärkeää, ettei EIP:llä olisi keinotekoisia rajoituksia aseiden ja ampumatarvikkeiden suhteen. Huomautamme, että samanaikaisesti nimenomaan aseiden ja ampumatarvikkeiden tuotantoa halutaan kiihdyttää eri EU:n instrumentein ja jopa avustuksin.

Yhteishankinnat

Huomautamme, että yhteishankinnat voivat sekä edesauttaa teollisuuden kehitystä tai ajaa yrityksiä markkinoilta. Esitämme yhteishankintojen huolellista toteuttamista lisättäväksi Suomen kantaan.

Tuemme yhteishankintoja, jotka kohdistuvat maiden yhdessä kehittämiin järjestelmiin tai tuotteisiin. Tällaiset järjestelmät kehittävät osallistuvien maiden teollista pohjaa, jakavat riskejä ja tuottavat resilienssiä.

Sen sijaan yhteishankinnat, jotka kohdistuvat markkinoilta jo saataviin tuotteisiin, voivat huonosti toteutettuina aiheuttaa merkittäviä markkinahäiriöitä. Tällaisille hankinnoille on tunnusomaista, että hankintojen volyymi nousee erittäin suureksi. Näin ollen vain suurimmilla eurooppalaisilla yrityksillä on joko kyky toimittaa tarvittava volyymi tai kantaa esim. viivästymisten riski. Tämä ajaa pienemmät yritykset ulos markkinoilta, mikä puolestaan vähentää eurooppalaista resilienssiä ja sotilaallista huoltovarmuutta. Siten on tärkeää, että tällaiset hankinnat toteutetaan hajautetusti ja varmistetaan teollisen tuotannon jatkuminen eri puolilla Unionia.

Muut esitykset

Tuemme Komission näkemystä siitä, että tulevan EU:n monivuotisen rahoituskehiksen tulisi tarjota kokonaisvaltainen ja vankka pohja EU:n puolustuksen tukemiseksi. Suomen tulisi ottaa tämä vahvasti agendalleen.

Yhteenvedona

1. Tuemme Suomen kantaa.
2. SAFE- rahoitusvälineen kohdentumisen tulee olla linjassa Suomen tarpeisiin sekä Naton puolustussuunnitteluprosessin mukaisiin jäsenvaltioiden suorituskykytavoitteisiin.
3. Ei tule rakentaa erillisiä (Komission) prosesseja, joita em. tavoitteita uudelleen määriteltäisiin.
4. Esitämme, että Suomen kantaan lisätään yhteishankintojen huolellinen toteuttaminen siten, ettei niillä aiheuteta markkinahäiriöitä vaan kehitetään teollista toimintaa ja sotilaallista huoltovarmuutta Unionin laajuisesti.
5. Suomen tulee ajaa puolustuksen vahvaa tukemista myös tulevassa EU:n monivuotisessa rahoituskehiksessä.